

Dolenjski list

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE DOLENJSKIH OKRAJEV

TEDNIK ZA POLITIČNA, GOSPODARSKA IN KULTURNA VPRAŠANJA

Leto III. — Štev. 43.

NOVO MESTO, 24. OKTOBRA 1952

CETRTLETNA NAROČNINA 100 DIN

IZHAJA VSAK PETEK

Od tedna do tedna

Bilanca proih desetih dni zasedanja Generalne skupščine OZN ni prav bogata. V New Yorku so doslej bolj ti-pali in nakazovali probleme, o katerih se bo šele kasneje prav razvila razprava, zdaj je že popolnoma jasno kdaj — po predsedniških volitvah v ZDA. Zato so tudi splošno razpravo po nekaj dneh za določen čas odgodili, tako so to vsaj formalno sklenili, nikakega dvoma pa ni, da se bo nadaljevala po 4. novembru, ko bo že znan bodoči ameriški predsednik.

Doslej so namreč govorili o Koreji — in se je tako spet uresničila napoved, da bo ta problem najpaznejši na letošnjem zasedanju. Predlogi, ki so jih s tem v zvezi različne delegacije stavile, so še v glavnem oboiseli v zraku, prepušteni premisleku in bodočemu razpravljanju. Tunis in Maroko, Južnoafriška unija in Avstrija bodo tudi predmet diskusije, za zdaj so jih onesli v dnevi red in le bolj na rahlo nakazovali, se bodo tudi okrog teh uprašanj precej kresala različna stališča.

Še nekaj je za dosedanji potek zasedanja pomembno: obtožba Švedske zoper Sovjetsko zvezo. Švedski delegat je prikazal razvoj zaostrenih švedsko-sovjetskih odnosov, razkril sovražne kmetijske nakane v Baltiškem morju in odločno povedal, da so sovjetske imperialistične težnje zelo slične hitlerjanskim postopkom. Toliko bolj je spet prisluhnil tem obtožbam, ker je Švedska sosed ekspanzionistične Sovjetske zveze in je prav gotovo poskušala najprej po redni diplomatski poti urediti nevarne odnose, potem šele, ko ji to ni uspelo, je iznesla problem pred tako pomembnim telesom, kot je OZN. Švedska obtožba je spet postavila Moskvo na sramlotni oder z njeno vlogo velike države, ki so joče podrediti male.

Svedda se Sovjetska zveza s svojo delegacijo in še bolj z delegacijami satelitskih držav odresa takih obtožb in ubira po starih strunah stare melodije. Mnogi so opazili, da je Višinski po instruktacijah iz Kremlija nekoliko spremenil taktiko, ni pa mogel prikriti, da je sovjetska politika ostala ista. Spremembo taktike si razlagajo s tem, da so satelitskim delegacijam namenili navidezno več besede — poljski delegat je na primer že zelo samozavestno nastopal, je pa uveljavljal stare sovjetske lajne, nekoliko na novo prebarpane, da bi vzbudile videz svezosti. Le kako pa naj bo prepričljiva skozi poljska usta diktirana sovjetska borba za mir, ki obkroja Atlantski pakt, pa v isti sapi osiljuje pakt petih velesil!

Približno štirinajstidnevni premor v splošni razpravi bo izpopolnilo delo posameznih odborov in komitejev OZN. Tudi tu se bodo razjasnila mnoga vprašanja, ki jih bodo še pozneje dopolnjevali ter sprejemali in odbijali sklepe o njih.

V tem pregledu se pomudimo še nekoliko pri Avstriji, ki preživi razmeroma težavno notranjo krizo. Koalicijski stranki, ki sestavljata dunajsko vladu, sta si v začetku jesenskega parlamentarnega zasedanja precej resno skočili o lase pri razpravi o proračunu. Socialistična in ljudska stranka se že nekaj časa bodeča in čim bolj se bližajo parlamentarne volitve, ki naj bi bile prihodnje jesen, tem bolj se obdelujeta. V tej nestrpnosti sta že sklenili, naj bi bile volitve prej in sicer aprila, zdaj pa že nekateri predlagajo februarja 1953. Do volitev si nihče neče prisvajati preveč odgovornosti za gospodarsko stanje, tudi proračun bi radi napravili bodoči vladi in parlamentu, ki si ju osaka od obeh strank že nekako namenja sebi, ali osaj pretežno sojemu oplivu. Sedanja kriza bo v pečo ali manjšo močjo rasla ose do volitev, ki bodo znova pokazale razmerje sil v Avstriji in razjasnile vprašanje koalicije.

VIKTOR ZUPANČIČ, predsednik okrajnega ljudskega odbora Novo mesto:

Volili bomo take odbornike, ki bodo dnevno vodili socialistično politiko

Volilni akciji moramo dati izrazito politični značaj — Od pravilne izbire kandidatov je odvisen razvoj lokalnega gospodarstva

Prezidij Ljudske skupščine LRS je z ukazom z dne 11. oktobra 1952 razpisal volitve v občinske, mestne in okrajne ljudske odbore ter zbornice proizvajalcev za 7. december 1952. Te volitve presegajo po važnosti vse dosedanje, ker bodo prvič v zgodovini delavci, poleg svojih običajnih zastopnikov v ljudskih odborih, izvolili tudi svoj zbor proizvajalcev, ki bo sestavni del bodočega okrajnega ljudskega odbora. Zbori proizvajalcev, ki so nujna posledica našega gospodarskega razvoja, ko so delovni kolektivi sami prevzeli v upravljanje svoja podjetja, bodo utrili vlogo delavskega razreda, ker bodo preko njih delavci sodelovali pri razdeljevanju ustvarjenih finančnih sredstev v okraju in tako dejansko sodelovali pri usmerjanju gospodarstva celotnega okraja. Doslej so se delovni kolektivi vse preozko zanimali le za delo v svojem podjetju, mnogo premalo pa so imeli vpogleda in zanimanja za splošno gospodarstvo, zaradi česar tudi naše kmetijstvo še tako zelo zaostaja za našo industrijo. Odslej bodo delovni kolektivi preko svojih zborov proizvajalcev vnašali revolucionarnost delavskega razreda tudi v ostale panoge gospodarstva, zlasti v kmetijstvo.

Zaradi izrednega pomena volitev v zbornice proizvajalcev morajo v delovnih kolektivih poglobiti svoje politično delo sindikalne in osnovne partijske organizacije s pojasnjevanjem in tolmačenjem pomena zbora proizvajalcev. Seja Okrajnega ljudskega odbora, ki je bila 17. oktobra v zvezi s pripravami na volitve, je sicer pokazala, da se večja podjetja kot n. pr. Pionir, tekstilna tovarna in tovarna igrača zanimajo za bodoče zbornice proizvajalcev, ker so se zastopniki teh podjetij potegovali za večje število članov v zboru proizvajalcev z ozirom na ustvarjeni družinski produkt. Med tem pa manjša podjetja še ne kažejo dovolj zanimanja in je zlasti tem podjetjem treba posvetiti več pažnje in v njih poživiti politično delo. Na osnovi razprave na seji je OLO določil število odbornikov za posamezna podjetja, razdelil volilne enote ter združil manjša podjetja v skupne volilne enote, ki bodo volile po enega zastopnika.

Prav tako važne kot volitve v zbornice proizvajalcev so volitve v občinske odbore, ker je sam način volitev zasnovan na širši demokratični osnovi. Občinski ljudski odbori bodo samostojno usmerjali razvoj gospodarstva na področju svoje občine in bo tako od njih dela v celoti odvisen napredek občine. Bistvena sprememba je že v tem, da kandidatov tokrat ne postavlja OF, ampak volilci sami na zborih volilcev. Navodila OLO so nekateri občinski odbori že začeli izvajati in sklicevati zbornice volilcev, kar pa je skoraj gotovo preuranjeno, ker osnovne partijske in

množične organizacije niso še izvršile političnih priprav za te zbornice volilcev. Prav to pa je njihova najvažnejša naloga. Tako naglica prav gotovo ne bi rodila dobrih rezultatov bodisi pri izbiri kandidatov ali pri izidu volitev samih. Stalno poglobljanje socialistične demokracije, decentralizacija državne uprave, samostojnost nižjih oblastnih organov, vse to narekuje Partiji, Fronti in vsem množičnim organizacijam, da je treba vso pažnjo posvetiti izbiri kandidatov za občinske in okrajne odbore, ki bodo samostojno upravljali svoj teritorij. Prav zato je potrebno, da bodo bodoči občinski odbori sestavljeni iz najboljših, gospodarsko-politično razgledanih ljudi, ki so v dosedanjem delu pokazali veliko poštenost in pravilno razumevanje razvoja socialistične države ne samo pri odkupih in izterjavi davkov, ampak tudi v razvoju celotnega gospodarstva.

Občinski odbori so na svojih sejah že določili število odbornikov bodočega odbora, razdelili občine na volilne enote za okrajni in občinski odbor, iz česar je razvidno, da bo število odbornikov v bodočem mnogotermaj. To je v skladu z razvojem našega gospodarstva in organizacije ljudske oblasti, ker bodo morali v bodoče tudi sveti občinskih ljudskih odborov priti v večji meri do izraza kot doslej. Izkušnje so pokazale, da se številčno močni odbori v občinah in okraju niso mogli v celoti uveljaviti, da je polovica odbornikov na sejah bila pasivna in samo priključevala izvajanjem aktivnih odbornikov.

Že zadnja reorganizacija ob združitvi krajevnih ljudskih odborov v občinske je pokazala precejšen napredek. Močnejši občinski odbori so pokazali

Frontovci Bele krajine na čast VI. kongresu

Člani frontnih organizacij v Beli krajini tekmujejo že več mesecev na čast VI. kongresu naše Partije. Lepe uspehe so dosegli predvsem v prostovoljnem delu, saj je bilo narejenih v tem času že nad 25.000 delovnih ur. Skupna dolžina popravljenih vaških potov in cest, na katerih so frontovci opravili največ del, znaša 46 km. Več tisoč ur prostovoljnega dela je bilo opravljenega tudi pri obnavljanju šol, elektrifikaciji vasi in podobno. V tekmovalstvu so se najbolj izkazale frontne organizacije v Adlešičih, Starem trgu ob Kolpi, Semiču, Metliki in Gradacu.

NOVOMEŠČANI!

V nedeljo vsi na

veliko predvolilno zborovanje

ki bo ob 10. uri dopoldne na Glavnem trgu! — Govori ljudski poslanec in organizacijski sekretar CK KPS tovarišca Vida Tomšič.

MESTNI ODBOR OF NOVO MESTO

Vzgoja mladine — glavna skrb žena Bele krajine

V Črnomlju je bila 14. oktobra okrajna konferenca organizacije AFŽ. Ob polnoštevni udeležbi izvoljenih delegatov, skrbno pripravljenem referatu o delu žen in živahni razpravi po referatu je bilo razvidno, da se žene v Beli krajini v polni meri zavedajo svojih nalog v izgradnji socializma.

Na konferenci sta bili navzoči tudi zastopnici Glavnega odbora AFŽ tov. Mara Rupena-Osolnik in Olga Kraigherjeva, v imenu okrajnega komiteja KPS tov. Janez Zunič in zastopnik garnizona JLA v Črnomlju. Konferenco žen so pozdravili tudi zastopniki pionirjev osnovne šole v Črnomlju.

Iz referata o delu in nalogah žen v Beli krajini je dihala posebna skrb za vzgojo in napredek mladine. Temu posveča organizacija žen v okraju Črnomelj največ skrbi. V ta namen je bila v Metliki na delu anketa komisija, ki je ugotovila, da je potrebno nuditi več pomoči vzgojiteljem (prostovnim delavcem) in staršem. Zato ustanavljajo v Črnomlju in v Metliki Društvo prijateljev mladine. Pri volitvah v občinske ljudske odbore bodo žene v Beli krajini predlagale najboljše tovariške za kandidatke, ker je sedaj število žena v odborih zelo majhno. Ravno tako je v odborih OF in v drugih organizacijah v Beli krajini, kjer so žene med vojno vodile rajonske komiteje, narodnoosvobodilne odbore, skrbje za ranjence, za prehrano brigad in pod. Žene so tudi sklenile, da bodo poskrbele za to, da bodo žene izvoljene in tudi aktivno delale v ljudskih odborih.

Letos je bilo organiziranih več kuharskih, prikrojvalnih, šivalnih tečajev in tečajev za domačo obrt. Organizacija tečajev so podprle žene za družnice in Svet za kulturo in prosveto OLO. Nekateri tečaje so žene organizirale samoiniciativno. V bodoče bo treba tečajem posvetiti še več pažnje. Tovaršice naj bi na tečajih zvedele tudi kaj o naši gospodarski in politični situaciji. V Adlešičih in Črnomlju so organizirale društvo za dvig domače obrti. Društvo v Adlešičih že z uspehom dela, za izdelke bo dobilo dragocene devize.

Žene v Beli krajini bodo skrbjele tudi za napredek kmetijstva. Za posamezne probleme bodo ustanovili strokovne aktivne, ki bodo proučevali, kako bi vprašanja s področja vzgoje mladine, prosvetljevanja žen, zdravstva, kmetijstva itd. čim uspešneje reševale.

Tovarišica Mara Rupena-Osolnik je v diskusiji med drugim govorila tudi o novem načinu dela v okrajnem od-

večje zanimanje za gospodarstvo, predvsem za komunalno dejavnost, kot prejšnji krajevni odbori; tako n. pr. občinski ljudski odbor Mirna peč, Dvor itd. Nekateri občinski ljudski odbori pa niso izpremenili načina dela, zato tudi ni bilo vidnih uspehov in povsem razumljivo je, da volilci ne morejo imeti zaupanja v te odbornike kot svoje predstavnike.

Poleg tega, da morajo množične organizacije izvršiti temeljite politične priprave za volitve, pa morajo sedanji občinski ljudski odbori z gospodarskimi sveti pripraviti na osnovi gospodarske analize občine gospodarski načrt za leto 1953, ki ga bodo novi odbori izvajali. Gospodarski načrt naj ne bo obljuba pred volitvami, temveč na osnovi gospodarske zmogljivosti občine sestavljen realen načrt dela, ki naj vsebuje vse panoge gospodarske in kulturno-prosvetne dejavnosti občine in bo hkrati obveza vseh državljanov v občini. Pri sestavljanju tega načrta ne smejo biti občinski ljudski odbori ozki, ne smejo upoštevati le potreb svoje občine ampak reševati vsa gospodarska vprašanja le v okviru celotne gospodarske problematike. Pri tem moramo upoštevati posledice elementarnih nezdov, zlasti suše, ki je prizadela naše najbolj žitrodne predele, Vojvodino in Slavonijo. Vsak državljan mora pomagati, da se posledice suše čimprej zbrisejo, ker je s tem prizadet naš celotni državni proračun in celotno gospodarstvo.

PRED VI. KONGRESOM KPJ

Tekmovanje frontovcev kočevskega in novomeškega okraja

Pretekli teden so člani Okrajnega odbora OF Kočevje obiskali Okrajni odbor Fronte v Novem mestu ter pregledali dosedanji potek in uspehe napovedanega tekmovanja na čast VI. kongresa KPJ. Komisija je ugotovila, da so mnogi frontni odbori tako v kočevskem kot v novomeškem okraju dosegli v tem tekmovalstvu lepe uspehe. V kratkem bodo člani Okr. odbora OF Novo mesto obiskali vodstvo frontnih organizacij Kočevske ter se seznanili

podrobneje z opravljenim delom organizacij OF kočevskega okraja v predkongresnem tekmovalstvu, nakar bosta oba okrajna odbora OF izdala skupno poročilo o zmagovalcu tekmovalstva.

Mladina novomeškega okraja: 10.000 prostovoljnih ur

Mladinski aktivni novomeškega okraja so doslej v počastitev šestega kongresa naše Partije na raznih prostovoljnih delih in akcijah naredili že nad 10.000 delovnih ur. V mladinsko organizacijo so sprejeli 234 novih članov in članic. Na Uršnih selih si je mladina uredila lep kotiček, kjer se zbira v prostem času. Dobro so zastavili delo občinskih komitejev LMS v Straži, Dol. Toplicah in še nekaterih krajih. V Gor. Sušicah, na Dvoru, v Otočcu itd. pripravljajo mladina za 2. november, dan začetka VI. kongresa, kulturne prireditve. O kongresu Partije razpravljajo tudi na vseh predvolilnih mladinskih sestankih in sektorskih konferencah LMS, kjer je obisk prav dober. Skozi ves oktober pa mladinski aktivni proslavljajo 33. obletnico SKOJ.

V Črnomlju so ustanovili TVD »Partizana«

Pretekli petek so v Črnomlju ustanovili telesnovozgajno društvo »Partizana«, ki ima ob ustanovitvi že nekaj nad 100 članov ter več sekcij. Za predsednika društva je bil izvoljen tovarš Pavin iz Črnomlja, namestnik društva je tov. profesor Marjan Kolarik, žensko vrsto pa bo vodila tov. profesorica Praznikova. Ustanovitev TVD »Partizana« pripravljajo tudi v Metliki.

S seje okrajnega ljudskega odbora Črnomelj

V sredo 15. oktobra je bila v Črnomlju redna seja OLO, na kateri so odborniki potrdili predložene sklepe o številu odbornikov okrajnega zbora, številu volilnih enot za volitve občinskih ljudskih odborov, okrajnega ljudskega odbora in številu mest v okr. zboru proizvajalcev. V osemih občinah Bele krajine bo po decembrskih volitvah 178 odbornikov, volilnih enot pa 121. Okrajni ljudski zbor bo imel 35 odbornikov, ki jih bodo izvolili v 51 volilnih enotah, zboru proizvajalcev pa bo 21 odbornikov. Volitve v zbornice proizvajalcev bodo od 23. do 28. novembra, volitve v okrajni LO in občinske ljudske odbore pa 7. decembra 1952.

V SPOMIN

366-tilm padlim borcem iz vse Slovenije v letih 1941 do 1945 bo v nedeljo 26. oktobra popoldne od 13.30 odkrit

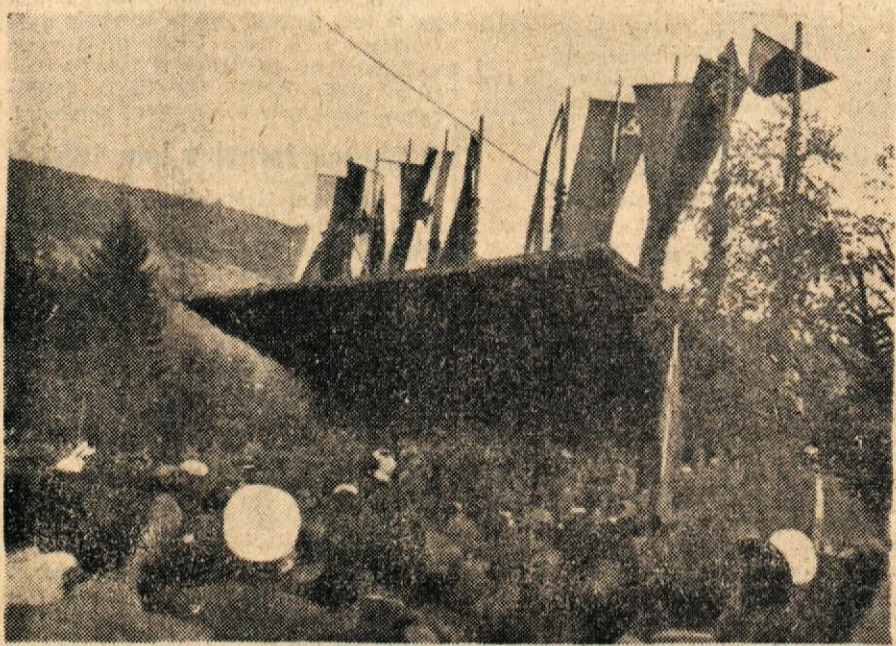
spomenik

na Gornjih Marencah pri Dobriču. Občinski odbor Zveze borcev vablja na to zgodovinsko slavnost vse organizacije in svoje padlih žrtev kakor tudi ostalo prebivalstvo dobrniške doline in ostalih krajev. Odkritje spomenika bo združeno s kulturnim sporedom. Občinski odbor Zveze borcev DOBRNIČ

Vremenska napoved

za čas od 24. oktobra do 2. novembra. Prevladovalo bo suho, deloma sončno vreme. Kratkotrajne oziroma le krajevne padavine se pričakuje 24. ali 25. 27. oktobra in zlasti okrog 1. novembra.

Regina Fir

V Beli krajini, kočevskem in novomeškem okraju množice se vedno razpravljajo o nepozabnih slavnostnih topiških dneh. — Na sliki: Pogled na tribuno med govorom tovariša maršala Tito

